

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi
Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej
ul. Zamenhofs 10, 90-431 Łódź
tel. (042) 636 68 96, 636 69 11, fax 636 74 24

Łódź, dnia 23 lutego 2011 roku

Pan
Sławomir Świgoń
Wójt Gminy
Biała

WK - 602/8/2011

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity z 2001 roku, Dz. U. nr 55 p0oz. 577 ze zm.) informuję Pana Wójta, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Biała. Kontrolą objęto wybrane zagadnienia z lat 2009 - 2010 (I półrocze) dotyczące, przede wszystkim, kontroli finansowej, prowadzenia rachunkowości, sporządzania sprawozdań finansowych, gospodarki kasowej, realizacji dochodów z podatków i dochodów z majątku, udzielania zamówień publicznych, wydatków inwestycyjnych oraz ewidencji i inwentaryzacji majątku. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów oraz niewystarczającego działania procedur wewnętrznej kontroli finansowej. Wykazane uchybienia i nieprawidłowości dotyczyły, w szczególności:

W zakresie ustaleń ogólnie - organizacyjnych

1. W kontrolowanej jednostce nie opracowano instrukcji w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, stosownie do obowiązku wynikającego z art. 15a ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity z 2010 r., Dz. U. nr 46, poz. 276 ze zm.).
2. Kontrole finansowe przeprowadzone w 2009 roku w gminnych jednostkach organizacyjnych nie obejmowały zagadnień dotyczących kontroli przestrzegania wewnętrznych procedur kontroli finansowej w zakresie

celowości zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków, stosownie do obowiązku nałożonego na wójta gminy przez art. 187 ust.2 i 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych (Dz. U. nr 249, poz. 2104 ze zm.). W protokołach z kontroli brak było informacji wskazującej, że kierownicy kontrolowanych jednostek ustalili procedury kontroli finansowej oraz że są one przestrzegane. W obecnie obowiązującej ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. nr 157, poz. 1240 ze zm.) - obowiązek prowadzenia adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w jednostce samorządu terytorialnego zapisany został w art. 69. Zgodnie z ust. 1 pkt 2 ww. artykułu - zapewnienie funkcjonowania kontroli zarządczej należy do obowiązków wójta gminy.

3. W kontrolowanej jednostce nie opracowano zasad ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych, spełniających wymogi określone w przepisach rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 czerwca 2006 roku w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 112 poz. 761).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości budżetowej

1. Stwierdzono, że w ewidencji księgowej 2010 roku ujęto fakturę VAT nr FV-16805/EEH06/PR/AK/SFA/P/12/09 z dnia 7 stycznia 2010 roku (wpłynęła do Urzędu w dniu 11 stycznia 2010 roku) na kwotę 1.950,70 zł, z datą sprzedaży: grudzień 2009 roku i sposobem płatności: przelew 7 dni, wystawioną przez Poczta Polska Spółka Akcyjna, która dotyczyła opłaty za listy nadane przez Urząd Gminy Biała w grudniu 2009 roku. Zatem, kwota 1.950,70 zł winna zostać ujęta w księgach rachunkowych 2009 roku, zgodnie z unormowaniem wynikającym z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity z 2009 r., Dz. U. nr 152, poz. 1223), który stanowił, że w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty.
2. Na koncie 201, według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku widniało, m.in., zobowiązanie w wysokości 90,89 zł, które dotyczyło faktury nr 1927/0/09 z dnia 27 listopada 2009 roku na kwotę 504,00 zł, z terminem płatności - do dnia 4 grudnia 2009 roku. W dniu 3 grudnia 2009 roku dokonano zapłaty faktury w wysokości 413,11 zł. Różnica wynosiła 90,89 zł i była to kwota podatku VAT. Zapłaty podatku dokonano w dniu 14 stycznia 2010 roku. Kwota 90,89 zł winna być wykazana w sprawozdaniach budżetowych, jako zobowiązanie wymagalne, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. nr 115, poz. 781 ze zm.) W Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 34 do ww. rozporządzenia, w rozdziale 4 „Sprawozdanie Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego”, wskazano, że w kolumnie "Zobowiązania ogółem" wykazuje się wszystkie bezsporne zobowiązania niespłacone do końca okresu sprawozdawczego, a w kolumnie „Zobowiązania wymagalne” wykazuje się zobowiązania, których termin zapłaty minął przed upływem okresu sprawozdawczego, a nie są one ani przedawnione, ani umorzone, z wyróżnieniem zobowiązań powstałych w latach ubiegłych i zobowiązań powstałych w roku bieżącym. Kwoty zobowiązań wymagalnych

należało wykazać także w sprawozdanie Rb-Z - o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń.

3. Ewidencja wpłat na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych prowadzona była na koncie 400 - koszty według rodzajów. Zgodnie z zakładowym planem kont dla Urzędu Gminy Biała, gdzie określono zasady funkcjonowania, m.in., konta 229 - pozostałe rozrachunki publicznoprawne, ewidencja ww. wpłat winna być prowadzona na tym koncie, bowiem służy ono do ewidencji następujących rozrachunków z ZUS, PFRON, Funduszem Pracy, z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych.

W zakresie dochodów i przychodów

1. W wyniku kontroli ustalono, że w sprawozdaniach budżetowych Rb-27S i Rb-PDP, sporządzonych za 2009 rok, w kwotach skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatków nie ujęto skutków w zakresie przedmiotów opodatkowania, które zostały zwolnione z podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych uchwałami Rady Gminy Biała. Rada Gminy Biała w dniu 10 grudnia 2002 roku podjęła uchwałę nr III/15/02 w sprawie zwolnień od podatku od środków transportowych. Przedmiotową uchwałą zwolniono z podatku autobusy szkolne. W sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP za 2009 rok nie wykazano także skutków tego zwolnienia. Dla autobusów o liczbie miejsc do siedzenia mniejszej niż 30 i wieku powyżej 10 lat, Rada Gminy określiła stawkę podatku w wysokości 726,00 zł i taką kwotę należało wykazać w skutkach udzielonych ulg i zwolnień w podatku od środków transportowych. Natomiast w skutkach obniżenia górnych stawek podatków należało wykazać różnicę między podatkiem wyliczonym wg stawki ustawowej, a podatkiem wyliczonym wg stawki przyjętej przez Radę Gminy.

Kontrolujące ustaliły także, że w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP, sporządzonych za 2009 rok, skutki udzielonych zwolnień w podatku od nieruchomości wykazano według maksymalnych stawek ustawowych, a nie według stawek uchwalonych na 2009 rok przez Radę Gminy.

Wykazane nieprawidłowości wynikały z nieprzestrzegania przez jednostkę zasad sporządzania sprawozdań budżetowych zawartych w § 3 ust. 1 pkt 10 i 11 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (aktualnie - załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej - Dz. U. nr 20, poz. 103).

2. Nie prowadzono postępowania windykacyjnego wobec użytkowników wieczystych, którzy nie dokonali opłaty z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości w terminie. Opłata taka, zgodnie z art. 71 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity z 2010 r., Dz. U. 102, poz. 651 ze zm.) winna być wnoszona w terminie do dnia 31 marca każdego roku.

W zakresie mienia komunalnego

1. W okresie od 2007 roku do dnia 19 lipca 2010 roku Gmina Biała nie miała opracowanego Wieloletniego Programu Gospodarowania Zasobem Mieszkaniowym Gminy. Obowiązek opracowania takiego Programu wynikał z art. 21 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tekst jednolity z 2005 r., Dz. U. nr 31, poz. 266), który stanowił, że rada gminy ustala wieloletni program gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy, który powinien być opracowany, na co najmniej pięć kolejnych lat.
2. Stwierdzono przypadki niewprowadzenia składników majątku do ewidencji księgowej w miesiącu przekazania ich do używania, zgodnie z wymogiem określonym w art. 16d ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity z 2000 r., Dz. U. nr 54, poz. 654 ze zm.), stosownie do którego - składniki majątku wprowadza się do ewidencji środków trwałych najpóźniej w miesiącu przekazania ich do używania. Ponadto, stwierdzono brak chronologii przy nadawaniu numerów kolejnym dokumentom OT.

Odpowiedzialność za powyższe uchybienia i nieprawidłowości ponoszą Wójt Gminy oraz Skarbnik Gminy.

Przekazując informacje o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Wójta o podjęcie działań w celu ich usunięcia oraz zapobieżenia powstawania w przyszłości. W tym celu RIO w Łodzi kieruje następujące **wnioski pokontrolne**:

1. Opracować instrukcję w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.
2. Zapewnić funkcjonowanie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w jednostce samorządu terytorialnego, zgodnie z art.69 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.
3. Opracować zasady rachunkowości w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 208, poz. 1375).
4. Zapewnić przestrzeganie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, poprzez ujmowanie w księgach rachunkowych jednostki wszystkich osiągniętych, przypadających na jej rzecz przychodów i obciążających ją kosztów związanych z tymi przychodami dotyczących danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty.
5. Zapewnić prawidłowe wykazywanie w sprawozdaniach budżetowych Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych oraz Rb-PDP - z wykonania dochodów podatkowych, danych dotyczących skutków finansowych z tytułu obniżenia górnych stawek podatkowych oraz skutków finansowych

udzielonych przez Radę Gminy zwolnień. Dokonać korekty sprawozdań budżetowych Rb-PDP - z wykonania dochodów podatkowych i Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych, sporządzonych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2009 roku, w związku z nieprawidłowym wykazaniem skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatków oraz skutków finansowych udzielonych przez Radę Gminy zwolnień. Poprawione sprawozdania przekazać RIO w Łodzi, wskazując przyczynę korekty.

6. Zapewnić prawidłowe wykazywanie w sprawozdawczości budżetowej zobowiązań wynikających z niezapłaconych w terminie faktur, w tym zobowiązań wymagalnych.
7. Zapewnić podejmowanie czynności windykacyjnych wobec osób zalegających z zapłatą opłat z tytułu użytkowania wieczystego.
8. Przestrzegać zasady opracowania, na co najmniej 5 kolejnych lat wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy, by nie naruszać w przyszłości obowiązujących w tym zakresie norm prawnych.
9. Przestrzegać zasady wprowadzania składników majątku do ewidencji księgowej w miesiącu przekazania ich do używania, zgodnie z art.16d ust.2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Wójta o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich nie wykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi
dr Ryszard Paweł Krawczyk

Do wiadomości:

Przewodniczący
Rady Gminy Biała

Przewodniczący Komisji
Rewizyjnej Rady Gminy Biała

a/a.